

filmul *Eraserhead* al lui David Lynch – *Everything is fine*, care, ne introduce subtil în sfera fenomenului *dark*. Cultivând în creația sa principii mai puțin frecventabile – acceptarea incertitudinii, ambiguității, orientări stilistice precum suprarealismul, categorii estetice precum oniricul, imaginarul, fantasticul, grotescul, pentru că, nu-i așa, *everything is fine*, Irinel Anghel găsește mereu reprezentările cele mai adecvate, mai înnoitoare, dar în același timp foarte muzicale în originala lor realizare ne-convențională. Prin punerea în scenă a lucrării, Irinel (în calitate de compozitor, realizator, regizor, scenarist și interpret) și-a asumat până și aruncarea zarurilor, pe fondul unei tulburătoare agonizări vocale – calchiind motivul suspinului, până la stingere. Rămâne doar amintirea... Atât muzicalizarea experimentală, neconvențională, a oricărui fenomen, cât și metamorfozarea quasi infinită a vocii umane prin multiple și diferite procedee, mereu cu sens și având mereu multiple semnificații, constituie un prețios *credo* al artistei, spre bucuria/satisfacția noastră și împlinirea ei, mereu altfel.

Toate cele patru lucrări prezentate, legate într-o succesiune foarte potrivită (pe care am respectat-o și eu în articol, nu aceea din programul Festivalului), ar avea succes pe orice scenă internațională, prin valoarea lor intrinsecă.

Aducem aprecieri și mulțumiri doamnei inginer Erica Nemescu pentru minunata sonorizare.

Nu-mi imaginam că voi pleca cu totul fermecată de la acest splendid concert, grație creatorilor, interpreților noștri formidabili, devotați acestui gen.

Carmen POPA

Recital de lieduri

Recitalul susținut de duo-ul alcătuit din Claudia Codreanu și Diana Vodă în 19 septembrie 2017, în Aula Palatului Cantacuzino, s-a înscris printre manifestările de

prestigiu din cadrul actualei ediții a Festivalului Internațional „George Enescu”. Aveam în memorie reverberațiile prestației de excepție a apreciatelor interprete din cadrul SIMN, din luna mai a.c. În recitalul la care mă refer acum, duo-ul a oferit un program alcătuit din creații valoroase scrise de compozitori români din generații diverse, care au evidențiat plenar și calitățile prestației artistice.

Programul a debutat cu o lucrare emoționantă elaborată de Liana Alexandra: *Poem pentru Madona de la Neamț*. Publicul a fost fascinat de frumusețea și profunzimea muzicii pline de serenitate și lumină, precum și de maniera armonioasă în care s-au împletit sonoritățile duo-ului. A urmat un lied cuceritor, de factură romantică, scris de Petru Stoianov: *Lacul*, din ciclul *În dulcele stil neoclasic*. Am admirat calitatea de excepție a timbrului vocal al mezzosopanei Claudia Codreanu, frazarea ei expresivă și dicția perfectă, precum și subtilitatea cu care a fost realizat acompaniamentul pianistic. Din creația compozitoarei Cornelia Tăutu am ascultat liedul *Poarta și zgomotul*, deosebit de expresiv, elaborat în limbaj actual; autoarea realizează o îngemănarea subtilă a sonorităților cu culminații de mare efect la voce și ingenioase motive repetitive la pian. În continuare, interpretele au prezentat liedul *Ora fără tine* de Sorin Lerescu, creație originală ce valorifică specificul expresiv și timbral al duo-ului, care este antrenat într-un fascinant dialog. În primă audiție absolută a fost prezentată creația Irinei Hasnaș intitulată *Elegii*. Muzica originală, bazată pe îmbinarea motivelor vocale diverse (unele cantabile, altele întrerupte) cu acompaniamentul pianistic, creează momente emoționante și efecte estetice particulare. Am ascultat apoi o lucrare cuceritoare scrisă de Diana Vodă: *Patima*. Muzica valorifică plenar calitățile vocii și ale pianului; am admirat interpretarea plină de patos și dezinvoltură a Cludiei Codreanu, care a etalat un ambitus larg (situat între alto și sopran), precum și complexitatea discursului pianistic (la care s-au adăugat sonorități de clopoței). Din creația compozitorului Dan Constantinescu au fost prezentate cele *Six poèmes français*, piese de anvergură ce presupun un nivel foarte înalt al prestației duo-ului. Interpretele s-au situat la un nivel artistic foarte înalt, realizând o versiune expresivă diversă și bogată în semnificații. În primă audiție absolută a fost prezentată lucrarea *Povești străvechi*, a compozitoarei Laura Maria Mânzat. Bazată pe un dialog subtil între voce

(cu motive cantabile de o expresivitate aparte) și pian (cu ritm preponderent punctat), muzica evocă un bogat caleidoscop de imagini și stări sufletești contrastante. Creația *Inventar* a compozitorului Dan Buciu a constituit o adevărată provocare pentru Claudia Codreanu, care a dovedit a fi nu doar o minunată cântăreață, dar și o foarte bună actriță. Lucrarea de mare densitate expresivă și semantică transmite mesaje îndreptate spre bine și adevăr. Muzicianul combate cu mijloacele specifice tirania, ipocrizia, demagogia, minciuna. Nu în ultimul rând trebuie să menționăm nivelul înalt al prestației pianistice, care a susținut permanent vocea și a contribuit la evidențierea mesajului. Poemul *Miracol*, scris de compozitoarea Irina Odăgescu, a impresionat prin profunzimea expresivă, prin bogăția semnificațiilor și originalitatea tratării vocii și pianului. Autoarea valorifică

original timbralitatea vocii și capacitatea muzicii de a exprima nobile sentimente umane. În debutul lucrării, pianul este abordat orchestral, iar apoi, în postura acompaniatorului rafinat al vocii. Un mare efect expresiv și estetic l-a avut secțiunea de recitativ dedicată sopranei. Am perceput în această creație inspirată o meditație – în tonalități luminoase și grave – asupra destinului artistic și a curgerii ireversibile a timpului.

A urmat liedul *Duhovniceasca* din ciclul *Mărturisiri* al compozitoarei Carmen Petra-Basacopol, creație emoționantă, care a impresionat profund audiența. Cele două interprete au realizat o versiune plină de sensibilitate și dăruire a lucrării. În încheierea recitalului a fost prezentată liedul *Bâlci în Aldebaran* din ciclul *Mărgele* de Felicia Donceanu. Muzica plină de șarm și culoare a entuziasmat publicul care a apreciat originalitatea dialogului dintre pasajele în stil improvizatoric și momentele antrenante, remarcabile prin strălucire și pregnanță ritmică. Întreaga manifestare s-a desfășurat sub semnul excelenței, al dorinței de înnoire și al atașamentului față de valorile autentice ale muzicii românești. Originalitatea repertoriului, ca și prestația de înalt nivel a distinselor artiste probează actualitatea concepției lui G. Călinescu: "Trăim în lumea în care tot mai repede mâine devine ieri." (*Croniclele optimistului*, p. 298).

Carmen MANEA

Trio Contraste - Recital de muzică românească

Trio Contraste, alcătuit din flautistul Ion Bogdan Ștefănescu, pianistul Sorin Petrescu și percuționistul Doru Roman are o activitate de peste două decenii, timp în care a susținut numeroase recitaluri în țară și în străinătate (Europa și Asia), fiind unul dintre cele mai apreciate ansambluri camerale autohtone și un promotor important al muzicii contemporane românești, repertoriul acestuia cuprinzând inclusiv lucrări ce i-au fost special dedicate de către unii dintre cei mai importanți compozitori din țara noastră.

Organizat de Muzeul Național George Enescu și Uniunea Compozitorilor și Muzicologilor din România și inclus în cadrul Festivalului Internațional George Enescu, recitalul din 22 septembrie din Aula Palatului Cantacuzino a confirmat, o dată în plus, constanța cu care Trio Contraste promovează muzica românească a zilelor noastre, programul propus spre audiere cuprinzând exclusiv creații ale compozitorilor autohtoni proveniți din generații diverse, de la cea a lui Aurel Stroe și Tiberiu Olah la aceea a tinerilor aflați în ascensiune.

În deschiderea recitalului, Trio Contraste a ales să interpreteze *Trei piese pastorale* de Aurel Stroe, ce fac parte din ciclul de *Zece piese pastorale* scrise inițial pentru clavecin și orgă. În versiunea pentru trei instrumente, cântată constant de Trio Contraste, și prezentată și în cadrul acestui eveniment, muzica rafinată a lui Aurel Stroe capătă noi valențe ce pun în evidență aluziile la unele elemente folclorice autohtone. Acestea apar deopotrivă prin efectele timbrale utilizate de flautistul Ion Bogdan Ștefănescu, prin completarea pianului cu un sintetizator și prin abilitatea percuționistului Doru Roman de a folosi corzile pianului ca suport pentru sublinierea parametrului ritmic, foarte important în reliefa caracterului pastoral al pieselor.

După-amiaza dedicată muzicii contemporane românești a continuat cu prima audiție absolută a lucrării *Hubble* scrisă de Elena Apostol, unul dintre tinerii compozitori aflați în ascensiune. Așa cum sugerează și titlul opusului, muzica așezată pe portativ de Elena Apostol se

constituie într-o ilustrare sonoră a poveștii primului telescop spațial numit Hubble, construit în SUA, ceea ce face ca sonoritățile piesei să fie bogate în semnificații, de la sugestia atmosferei cazone prin anumite figurații ritmice repartizate percuției, amintind astfel de sprijinul militar dat în construirea telescopului, la imaginile muzicale ce par a surprinde instantanee din spațiul cosmic înregistrate de Hubble.

A urmat apoi un prim moment solistic în care Sorin Petrescu a interpretat *Consonata* de Adrian Iorgulescu. Lucrare de o complexitate deosebită din punct de vedere al scriiturii pianistice, *Consonata*, ce punctează prin titlul purtat prezența terțelor și sextelor în structura modurilor ce generează materialul sonor și nu caracterul general al discursului muzical, i-a prilejuit lui Sorin Petrescu o demonstrație de tehnică instrumentală, pianistul subliniind în varianta sa interpretativă jocul fascinant al nuanțelor, varietatea efectelor sonore obținute prin utilizarea unor tipuri speciale de glissando-uri ori de triluri, și nu în ultimul rând bogăția expresivă a lucrării din care transpar deopotrivă energia și verva, dar și lirismul. De asemenea, Sorin Petrescu a marcat și contrastul dintre cele două părți ale opusului, provenit cu precădere din transformarea agregatelor armonice în veritabile țesături polifonice.

După ce am audiat lucrarea *Ison Confession* de Felicia Donceanu în care am remarcat atmosfera intimă a unei veritabile confesiuni nostalgice cu nuanțe arhaice date de utilizarea în contextul limbajului modern a isonului specific muzicii psaltice, recitalul Trio Contraste a continuat cu *Sonata pentru flaut* de Tiberiu Olah, o lucrare de o

incontestabilă valoare ce a îmbogățit repertoriul românesc dedicat flautului și a oferit șansa virtuozilor acestui instrument să-și demonstreze măiestria. De altfel, în versiunea prezentată, Ion Bogdan Ștefănescu a făcut acest lucru din plin, surprinzând pe de o parte încărcătura de sensuri poetice și filosofice a melopeei intonate de flaut, iar pe de alta complexitatea materialului sonor ce debutează cu un tip de melodie continuă, în care articulațiile sunt marcate prin contraste puternice și se încheie cu o scriitură polifonică specială, pe tot acest parcurs remarcându-se tendința pentru utilizarea unor tehnici de emisie a sunetului și a unor posibilități de atac mai puțin obișnuite pentru asemenea instrument.

Un alt moment special a fost constituit de interpretarea lucrării *Solo pentru marimbă și vibrafon* de Ștefan Niculescu, de către percuționistul Doru Roman. Acesta a